

“הָאָב בְּרוֹנוֹ”

הַנְּרִי רֵינְדֵרְס, שִׁנְקָרָא “הָאָב בְּרוֹנוֹ”, הִיָּה נְזִיר בִּלְגִי, שֶׁהֲצִיל 320 יְלָדִים יְהוּדִים בְּשׂוֹאָה.

בשנת 1938 ביקר האב ברונו בגרמניה, והזדעזע מהאנטישמיות שראה בה. “הלכתי ברחוב, הוא סיפר, “ובכל מקום ראיתי שלטים מעליבים: “יהודים החוצה” או - “יהודים אינם רצויים כאן”. והנה עבר ברחוב יהודי זקן בעל זקן, חובש כובע שחור. הוא הלך כפוף ולא העז להרים את עיניו. את פניו הוא הסתיר בידו. העוברים והשבים התרחקו ממנו כמו ממגפה, ואחדים הצביעו עליו ולעגו לו. לא יכולתי לסבול זאת.”

בין השנים 1942 ו-1944 ארגן האב ברונו רשת של בתים פרטיים ומנזרים, שבהם הוא החביא יהודים ודאג לספק להם אוכל, בגדים, כסף, שמות “אריים” ומסמכים מזוייפים.

הוא עצמו גר בִּבְרִיֶסְל, בבית ליד משרד ה-S.S לענייני יהודים. מהבית הזה הוא העביר יהודים למקומות מסתור, ואפילו החביא יהודים בבית עצמו, שהיה קרוב למשרד של ה-S.S.

האב ברונו לא הסתפק במציאת מקומות מחבוא לילדים היהודיים, אלא המשיך לבקר אותם. לשם כך הוא היה נוסע מרחקים גדולים באופניים, או אפילו הולך ברגל.

בראש השנה שאחרי סיום המלחמה, היה בית-הכנסת ההולנדי בבריסל מלא עד אפס-מקום. לפתע הפסיק הרב את התפילה, והכריז שהאב ברונו הגיע לבית-הכנסת, כדי להיפרד מן “הילדים שלו”, לפני שהוא מצטרף לצבא הבלגי ככומר צבאי. הילדים שהוא הציל, חיבקו אותו, ולא רצו לתת לו ללכת.

רבים מהילדים, שהאב ברונו החביא, הגיעו לְאַרְצוֹת-הַבְּרִית ולפני 12 שנים ערכו לו טקס בְּנִי-גְרִזִי. עבורם הוא היה הדוגמא לאדם טוב ואנושי.

בשנת 1964 הוכר האב ברונו על-ידי מוסד “יָד-וְשֵׁם” בִּירוּשָׁלַיִם כאחד מ”חֲסִידֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם”

“הָאָב בְּרוֹנוֹ”

הַנְּרִי רִינְדֵרְס, שְׁנַקְרָא “הָאָב בְּרוֹנוֹ”, הָיָה נְזִיר בְּלִגְיָה, שֶׁהֲצִיל 320 יְלָדִים יְהוּדִים בְּשׂוֹאָה.

בְּשָׁנַת 1938 בִּיקַר הָאָב בְּרוֹנוֹ בְּגֶרְמַנְיָה, וְהִזְדַּעְזַע מִהָאֲנְטִי־שִׁמְיוֹת שֶׁרָאָה בָּהּ. “הִלְכֵתִי בְּרַחוּב”, הוּא סִיפֵר, “וּבְכָל מְקוֹם רָאִיתִי שְׁלֹטִים מְעֻלְיָבִים: “יְהוּדִים הַחוּצָה” אוֹ - “יְהוּדִים אֵינָם רְצוּיִים כָּאֵן”. וְהִנֵּה עֹבֵר בְּרַחוּב יְהוּדֵי זְקֵן בְּעַל זְקֵן, חוֹבֵשׁ כּוֹבֵעַ שְׁחוֹר. הוּא הִלֵּךְ כְּפוּף וְלֹא הֵעִז לְהָרִים אֶת עֵינָיו. אֶת פְּנֵיו הוּא הִסְתִּיר בְּיָדוֹ. הָעוֹבְרִים וְהַשְׁבִּים הִתְרַחְקוּ מִמֶּנּוּ כְּמוֹ מִמַּגֵּפָה, וְאַחֲדִים הִצְבִּיעוּ עָלָיו וְלָעָגוּ לוֹ. לֹא יָכוּלְתִי לְסַבּוֹל זֹאת.”

בֵּין הַשָּׁנִים 1942 ו-1944 אֲרָגַן הָאָב בְּרוֹנוֹ רֶשֶׁת שֶׁל בָּתִּים פְּרֻטִיִּים וּמְנַזְרִים, שֶׁבָּהֶם הוּא הִחְבִּיא יְהוּדִים וְדָאָג לְסִפּוּק לָהֶם אוֹכֵל, בְּגָדִים, כֶּסֶף, שְׂמוֹת “אַרְיִים” וּמְסַמְכִים מְזִיפִים.

הוּא עֲצָמוּ גֵר בְּבְרִיֶסְל, בְּבֵית לֵיד מְשֻׁרְד ה־S.S לְעֵנְיָנֵי יְהוּדִים. מִהֲבֵית הַזֶּה הוּא הֵעֲבִיר יְהוּדִים לְמְקוֹמוֹת מְסֻתוֹר, וְאַפְלוּ הִחְבִּיא יְהוּדִים בְּבֵית עֲצָמוּ, שֶׁהָיָה קְרוֹב לְמְשֻׁרְד שֶׁל ה־S.S.

הָאָב בְּרוֹנוֹ לֹא הִסְתַּפֵּק בְּמִצִּיאַת מְקוֹמוֹת מְחֻבּוֹא לְיְלָדִים הַיְהוּדִיִּים, אֲלָא הִמְשִׁיךְ לְבַקֵּר אוֹתָם. לְשֵׁם כֵּךְ הוּא הָיָה נוֹסֵעַ מְרַחֲקִים גְּדוּלִים בְּאוֹפְנִים, אוֹ אֲפְלוּ הוֹלֵךְ בְּרֶגֶל.

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁאַחֲרֵי סִיוֹם הַמְּלַחְמָה, הָיָה בֵּית-הַכִּנְסֵת הַהוֹלְנֵדִי בְּבְרִיֶסְל מְלֹא עַד אֶפֶס-מְקוֹם. לְפֶתַע הִפְסִיק הָרַב אֶת הַתְּפִלָּה, וְהִכְרִיז שֶׁהָאָב בְּרוֹנוֹ הִגִּיעַ לְבֵית-הַכִּנְסֵת, כְּדֵי לְהַפְרִיד מִן “הַיְלָדִים שְׁלוֹ”, לְפָנָיו שֶׁהוּא מְצֻטָּרֵף לְצָבָא הַבְּלִגְיָה כְּכֹמֵר צְבָאִי. הַיְלָדִים שֶׁהוּא הֲצִיל, חִיבְּקוֹ אוֹתוֹ, וְלֹא רְצוּ לְתֵת לוֹ לְלַכֵּת.

רַבִּים מִהַיְלָדִים, שֶׁהָאָב בְּרוֹנוֹ הִחְבִּיא, הִגִּיעוּ לְאַרְצוֹת-הַבְּרִית וְלְפָנָיו 12 שָׁנִים עָרְכוּ לוֹ טֶקֶס בְּנִי-גִרְזִי. עֲבוּרָם הוּא הָיָה הַדְּגֻמָּא לְאָדָם טוֹב וְאַנּוּשִׁי.

בְּשָׁנַת 1964 הוֹפֵר הָאָב בְּרוֹנוֹ עַל-יְדֵי מוֹסֵד “יָד-וְשֵׁם” בִּירוּשָׁלַיִם כְּאֶחָד מִ“חֲסִידֵי אוֹמוֹת הָעוֹלָם”

VOCABULAIRE DU TEXTE : "LE PERE BRUNO"

être appelé	נְקָרָא, לְהִקְרָא
moine	נָזִיר
prêtre	כּוֹמֵר
aumonier militaire	כּוֹמֵר צְבָאִי
sauver	הִצִּיל, לְהִצִּיל
être bouleversé	הִזְדַּעְזַע, לְהִזְדַּעְזַע
pancartes	שְׁלֻטִים
humiliant	מַעֲלִיב, לְהַעֲלִיב
dehors !	הַחוּצָה
indésirables	לֹא רְצוּיִים
barbu	בַּעַל זָקָן
coiffé d'un chapeau	חוֹבֵשׁ כּוֹבַע
courbé	כָּפוּף
oser	הִעִז, לְהִעִז
relever	הָרִים, לְהָרִים
cacher	הִסְתִּיר, לְהִסְתִּיר
passants	עוֹבְרִים וְשָׁבִים
s'éloigner	הִתְרַחַק, לְהִתְרַחַק מֵ...
épidémie	מַגָּפָה
montrer, voter	הִצְבִּיעַ, לְהִצְבִּיעַ עַל
se moquer	לְעַג, לְלַעַג לֵ...
souffrir, supporter	לְסַבֵּל
réseau	רְשֵׁת
maisons particulières	בֵּתִים פְּרִטְיִים
couvents	מְנַזְרִים
cacher	הִחְבִּיא, לְהִחְבִּיא
s'inquiéter	דָּאָג, לְדָאָג לֵ...

fournir	לְסַפֵּק ל...
noms aryens	שְׁמוֹת אַרְיִים
faux papiers	מִסְמָכִים מְזֵיפִים
passer	הָעֵבִיר, לְהַעֲבִיר ל...
cachettes	מְקוֹמוֹת מְסֻתָּר
se contenter	הִסְתַּפֵּק, לְהִסְתַּפֵּק
cachettes	מְקוֹמוֹת מְחֻבָּא
continuer	הַמְשִׁיךְ, לְהַמְשִׁיךְ
pour cela	לְשֵׁם כֵּן
distances	מְרַחֲקִים
vélo	אוֹפָנַיִם
plein à craquer	מָלֵא עַד אָפֶס-מְקוֹם
arrêter	הִפְסִיק, לְהִפְסִיק
déclarer, proclamer	הִכְרִיז, לְהִכְרִיז
se séparer	לְהִפָּרֵד
rejoindre	לְהִצְטַרֵּף ל...
embrasser	חִבְּקוּ, לְחַבֵּק
arriver	הִגִּיעוּ, לְהִגִּיעַ
faire une cérémonie	לְעַרְךָ טָקָס
pour eux	עֲבוּרָם
exemple	דְּגֻמָּא
humain	אָנוּשִׁי
a été reconnu	הִכָּר
institution	מוֹסָד
Yad VaShem	“יָד וַשֵּׁם”
Juste des Nations	חֵסִיד אַמוֹת הָעוֹלָם

Le vocabulaire se rapporte au contexte

שאלות

1. מי היה האב ברונו ?
2. איך האב ברונו עזר לילדים במשך השואה ?
3. איפה הסתיר האב ברונו את הילדים ?
4. למה הרב הפסיק את התפילה בבית הכנסת ?
5. למה האב ברונו היה צריך להיפרד מהילדים אחרי המלחמה ?
6. מהו מוסד "יד ושם" ?
7. מדוע הוכר האב ברונו כחסיד אומות העולם ?
8. איך מקבלים את תואר חסיד אומות העולם ?
9. מדוע לדעתך הרבה "ילדים" של האב ברונו נסעו לארצות הברית ?
10. מדוע היה קל יותר להסתיר ילדים במנזרים מאשר בבתים פרטיים ?

חסידי אומות העולם

הַיְחָסִים שֶׁל רַב הָאֲכֻלוּסְיָה הַמְקוֹמִית לַיהוּדִים בְּתִקּוּפַת הַשּׁוֹאָה
הָיוּ נְגוּעִים בְּאֲדִישׁוֹת אוֹ בְּעוֹיְנוֹת. רַב הָאֲנָשִׁים צָפוּ כִּי־צַד
שְׂכִינֵיהֶם הוֹצֵאוּ מִבְּתֵיהֶם, נִשְׁלְחוּ אוֹ נִרְצְחוּ בַּמָּקוֹם; חֲלָקָם
שִׁתְּפוּ פְּעֵלָה עִם הָרוֹצְחִים; רַבִּים הָרְוִיחוּ מִשֵּׁד רְכוּשָׁם שֶׁל
הַיְהוּדִים. אוּלַם בְּעוֹלָם שֶׁל פְּשִׁיטַת רֶגֶל מוֹסְרִית וְעֶרְכִית, הָיָה
גַם מְעוֹט קָטָן שֶׁל אֲנָשִׁים אֲמִיצִים שֶׁשָּׁמְרוּ עַל עֶרְכֵי מוֹסֵר
אֲנוּשִׁים.

אַחַת מִחֻבוֹתָיו הָעֲקָרִיּוֹת שֶׁל יָד וַשֵּׁם הוּא לְהַבִּיעַ אֶת תּוֹדָתוֹ שֶׁל
הָעָם הַיְהוּדִי וּמְדִינַת יִשְׂרָאֵל לְאוֹתָם לֹא-יְהוּדִים שֶׁהֲצִילוּ
יְהוּדִים בַּשּׁוֹאָה.

הַחֲסִידִים שֶׁהִכְרוּ עַל יְדֵי יָד וַשֵּׁם מְגִיעִים מ-44 מְדִינּוֹת. הֵם
נוֹצְרִים מְכֹל הַזְּרָמִים וּמְסֻלְמִים, דְּתִיִּים וְחִלּוֹנִיִּים, גְּבָרִים וְנָשִׁים,
מְלַמְּדִים וְחֲסִרֵי הַשְּׂפָלָה. הַמְּכַנְּהַם הַמְּשַׁתָּף הַיְחִיד הַמְּקַשֵּׁר
בֵּינֵיהֶם הוּא הָאֲנוּשִׁיּוֹת וְהָאֲמִץ שֶׁהֵם גָּלוּ כְּאֲשֶׁר בְּחָרוּ לְעֵמֶד עַל
עֲקֻרוֹנוֹת הַמוֹסֵר שֶׁלָּהֶם.

Le Hifil בְּנִין הַפְּעִיל

Cette forme de conjugaison (בניין) est causative.

Exemples:

faire coucher (mettre au lit) להשפִּיב , être coucher לשכב - שכב
faire rire להצחיק , rire לצחוק - צחק
donner à manger להאכיל , manger לאכול - אכל
faire sortir להוציא , sortir לצאת - יצא

Cette forme de conjugaison comprend un grand nombre de verbes indiquant une action simple.

Exemples:

comprendre להבין , décider להחליט , grossir להשמין , séparer להבדיל

Dans cette forme, un grand nombre d'adjectifs se sont transformés en verbes.

Exemples:

allonger להאריך , blanchir להלבין , aggrandir להגדיל

impératif	futur	présent	passé
השפִּיב	אֲשפִּיב	מִשפִּיב	הִשפִּיבתי
השפִּיבי	תִּשפִּיב, תִּשפִּיבי	מִשפִּיבה	הִשפִּיבתְּ, הִשפִּיבְתִּי
השפִּיבו	יִשפִּיב, תִּשפִּיב	מִשפִּיבים	הִשפִּיבוּ, הִשפִּיבוּהוּ
	נִשפִּיב	מִשפִּיבות	הִשפִּיבנוּ
	תִּשפִּיבו		הִשפִּיבתֶם, הִשפִּיבְתֶן
	יִשפִּיבו		הִשפִּיבוּהוּ

Les signes caractéristiques de cette forme de conjugaison sont:

1. Un "י" entre la deuxième et la troisième lettre de la racine; (au passé, seulement à la troisième personne השפִּיבו, השפִּיבה, השפִּיבו)
2. Le préfixe "מ" au présent; מִשפִּיב, מִשפִּיבה...
3. Le préfixe "ה" au passé; הִשפִּיב, הִשפִּיבה...
4. Au futur, tous les préfixes sont ponctués d'un Patah'; אֲשפִּיב, תִּשפִּיב...